

ELISABETTA GNONE

Olga
a papirlány 2.

JUM, A SÖTÉT SZERZET

MÓRA

ELISABETTA GNONE

Olga
a papirlány

JUM. A SÖTÉT SZERZET

ELISABETTA GNONE

Olga a papirlány

JUM, A SÖTÉT SZERZET

PAPÍRKIVÁGÁSOK LINDA TOIGO

MÓRA KÖNYVKIADÓ

*Erisina Casol,
avagy Casolina*

Debris tanár úr

*Parnisel Dipi,
avagy Tomeo*

Gibod úr

SZEREPLŐK

Almida nagymama

*Tincredo God,
avagy Fancesali*

Sero atya

SZEREPLŐK

Pogo

Davin Grampet

*Bruno Debris,
avagy Bruco*

Timet Grampet

Cherpia Bramic

*Almaris Grampet,
avagy Ori*

Grumo Malan

A könyvet tervezte: Elisabetta Gnone
Borítóterv: Scozzese Design
Papírkivágások: Linda Toigo
A papírkivágásokat fényképezte: Gianluca Camporesi
Tördelés és digitális utómunka: Litomilano

A BOMBUS PRODUCTION

© 2017 Bombus S.r.l. per Elisabetta Gnone
(szöveg és illusztráció)

A mű eredeti címe:
Olga di carta – Jum fatto di buio

Fordította: Dobosiné Rizmayer Rita

A kiadó könyveit kedvezménytel
megrendelheti webáruházunkban:

www.mora.hu

Minden jog fenntartva, a kiadvány egészének vagy bármely részének a kiadó írásos engedélye nélküli sokszorosítása, másolása, egyéb engedélyköteles felhasználása – beleértve a kiadvány digitalizálását és ily módon történő többszörözését, nyilvánosságához közvetítését – szigorúan tilos!

Hungarian translation © Dobosiné Rizmayer Rita, 2019
Hungarian edition © Móra Könyvkiadó, 2019

Naimnak

Mindenki tudta, hogy Olgának különös tehetsége van a meséléshez, és amikor a kis Papel lány újabb történetbe kezdett, valamennyien odagyűltek köré, hogy meghallgassák. Ki tudja, miért? Talán mert aki sosem tette ki a lábát a faluból, az valósággal éhezett a világ híreire. Vagy talán mert minden elbeszélés megmozgatta a fantáziájukat, álommá és reménységgé alakította át a komor gondolatokat. De az is lehet, hogy az ismeretlen titokzatossága vonzotta őket. Mindenesetre tény, hogy amikor Olga Papel mesélni kezdett, a közelében mindenki a fülét hegyezte, az ablakok kitérültek, az udvarokban elhalt a fecsegés, kíváncsi arcok bukkantak elő a kitergetett ruhák mögül, és az emberek széket vonszolva siettek ki a házakból.

Bármilyen különös is, ez az alig tizenegy éves kislány a falu teljes lakosságát lázban tartotta, és Balico grófságában másról sem beszéltek, mint róla: Olgáról meg az ő hihetetlen történeteiről, amelyekről ő határozottan állította, hogy mindet átélte.

- Lehetetlen! - szögezték le egyesek.
- Bár úgy lenne! - sóhajtoztak mások.
- Olyan mély átéléssel mesél, hogy csakis igaz lehet! - gondolták sokan.
- Másrészről ugyan miféle kislánynak van olyan

képzelőereje és olyan csavaros esze, hogy ilyen történeteket kitaláljon, és ilyen élethűen adjon elő?

A választ illetően mindenkinek megvolt a maga véleménye, amelyek közül kétségkívül a bölcs Tomeo asszony elmélete tűnt a legkézenfekvőbbnek:

- Egy olyan kislánynak, aki megtanulta, hogyan győzze le a félelmet - jelentette ki a falu borbélyja, aki vendégeinek nemcsak a frizuráját és a szakállát, hanem a lelkét is ápolta.

- Ugyan mitől félne? - kérdezték a többiek.

- Hát a szörnyektől, akikről olyan sokat mesél, és akiktől mindannyian félünk.

Ez a megállapítás felettébb igaznak bizonyult, amikor Olga Jum történetét mesélte...

ELŐSZÓ

Egy fagyos téli reggelen Olga kivitte sétálni Valdót az erdőbe, pontosabban mondva arra a helyre, ami az erdőből maradt a fák kiirtása után. A favágók ugyanis szinte az összes fát kivágták fűrészeikkel és fejszéikkel. Azért csak „szinte”, mert ahogy azt az egykori tanár előre látta, néhányukat, az úgynevezett *anyafákat* megkímélték, hogy idővel új erdő sarjadhasson belőlük. Az itt-ott szárba szökken, magányos *növendékek* – ahogy a facsemetéket nevezték – szomorúan hajladoztak a széljárta, kopár tisztáson.

Olga és Valdo gyakran felkeresték őket, hogy vézna törzseiket végigcirógassák. Bízta benne, hogy ezáltal napról napra erősödnék kicsit. Valdo alkalomadtán felemelte a lábát, és meglócsolta egyiküket-másikukat.

– Nem gondolnám, hogy örülnek neki – intette Olga.

A kutya leeresztette a lábát, és kíváncsian szaglászva kószált a fűben.

A kismadarak kedveszegetten és riadtan repkedtek a levegőben, hiszen nem volt menedékük a zsákmányra leső hollóhordák elől. Egy csapásra eltűntek a szépséges lombkoronák, és velük együtt a madárcsicsergés is a múltba vészett. Csupán a szél süvítését lehetett hallani.

Olga a kabátjába burkolózva üldögélt egy kövön, a domboldal legmagasabb pontján, és onnan szemlélte a tájat.

– Most, hogy nincs már erdő, el lehet látni egészen a házunkig és Balico harangtoronyáig – jegyezte meg csodálkozva. – Gondoltad volna, hogy ilyen közel vannak, Valdo? Gyalog olyan hosszúnak tűnik az út, pedig... Micsoda meglepetés, igaz? Csak ez a tátongó üresség ne volna. Nem tetszik a dombot ilyen csupaszon látni. Hiányzik valami. És ha valami hiányzik, az nem jó.

Addig nézték csendben az eléjük táruló látványt, míg a hidegtől teljesen el nem gémberedtek a tagjaik. Akkor aztán eszeveszett futásnak eredtek a folyó felé tartó ösvényen, a buckákat és a kiálló köveket kerülgetve.

– Nem jut eszedbe valami erről a nagy ürességről? – kérdezte Olga anélkül, hogy akár egy pillanatra is megállt volna. Valdo nem felelt, de a lány tudta, hogy a barátja tisztában van vele, mire gondol. Hiszen hogyan is tudták volna elfelejteni Jumot? Mert aki életében egyszer is találkozik Jummal, a sötét szerzettel, soha többé nem tudja őt kiverni a fejéből.

A REJTÉLYES NYOM

Az emberek az otthonaikban, a falu fogadóijában, az utcákon és a tereken egyre csak a hó miatt sopánkodtak. Roppant mennyiségű csapadék esett abban az évben. A fehér lepel betemette a hegehupákat, elsimította a táj ráncait, és vattaszerűen puha, káprázatos és csendes világot hozott létre.

Az emberek és az állatok lassan közlekedtek a faluban, talpuk alatt ropogott a hó, bár helyenként a vékony jégrétegen meg-megcsúsztak a járókelők.

A suszterek gumitalpat szögelték a műhelyükbe beadott cipőkre; a seprűkötők fáradhatatlanul kötözték a vaskos cirokseprűket; a férfiak fát vágtak a kályhákba és a kandallókba, miközben a gyerekek némi fizetség ellenében felajánlották, hogy letakarítják a bejáróját annak, akinek nem volt erre ideje vagy ereje, és a pénzt sem sajnálta rá.

Akinek olyan szívós tyúkjai voltak, amelyek ezen a fagyos télen is képesek voltak tojást tojni, a téren árulta portékáját. Aki pedig híján volt ilyen jószágnak, már az előző napon leadta a rendelést.

- Hatot nekem!
- Nekem tizenkettőt!
- Mennyi hó! Micsoda tél!

- Életemben nem láttam még ekkora havazást!
- Dehogynem! A tíz évvel ezelőtti nagy havazás még a Gaginéék szekerét is betemette, az elé fogott ökrökkel együtt. Ki sem lehetett ázni őket alóla.
- De az mintha februárban történt volna.
- Nem, éppúgy december volt, mint most.
- És ugyanilyen fogcsikorgató hideg volt?
- Mi az hogy! Az én Digióm egy hónapig maradt otthon, és nyomta az ágyat, úgy megfázott.
- És akkor fogant az első gyermeketek.
- Na de kérem, micsoda tapintatlanság!
- És a hó csak hullik és hullik szakadatlanul!
- Ez nem normális.
- Mi? Az, hogy télen havazik?
- Való igaz, hogy ha tél van, akkor havaznia kell, de emögött kell lennie valaminek.
- A hó mögött?
- Úgy biza', mégis mire gondoltál?
- Azt gondolod, valami bűbájosság rejlik a dologban?
- Nem ez lenne az első eset!
- Micsoda ostobaság!
- Miért? Éppenséggel van közöttünk olyan, aki képes lenne rá, már ha értitek, mire gondolok...
- Vagy inkább kire? Amennyiben a kis Olgát akarod okolni, akkor meg kell mondjam, hogy ennél nagyobb badarságot még életemben nem hallottam! Ez ugyanis kép-telenség!
- Na szép, mondhatom: a bűbájban nem hiszel, bezzeg azoknak a történeteknek bedőlsz, amiket az a lány mesél.
- Bizonyítékok támasztják alá a történetek valódiságát, azért hiszem el őket.
- Semmiféle bizonyíték nincs arra, hogy Olga ott lett volna azoknál a valószerűtlen eseményeknél.

– Márpedig minden egyes história igaz! Debris a múltkoriban bebizonyította.

– A papírlány történetére gondolsz? Ugyan már, idehallgass, én nem...

– Pszt, halkabban! Bármelyik pillanatban felbukkanhat. Ami azt illeti, elég különös, hogy még nincs itt.

– Olgával kapcsolatban minden különös.

– Szegény lány.

– Olyan vékonyka.

– Igen, mint egy falevél.

– Pehelykönnyű.

– Igen! Olyan, mint akit egy kisebb szél is fel tudna kapni.

– Mint egy papírlap.

– Vajon miről fog mesélni legközelebb?

– Jó ideje nem kezdett bele újabb történetbe.

– Vajon hol bóklászhat?

– Olyan későre jár.

Karján a tojásokkal teli kosárral Olga várta Codot, hogy az a tutajával átvigye a túlpartra.

A folyó egy része befagyott, és Olga azon morfondírozott, vajon hogyan képesek túlélni a hódok az ilyen időszakokat. Olga korábban sosem látott hódot, ám ezen a nyáron egy megtermett hím példány éppen az ő kikötőhídjuk előtti védett részt választotta ki fészekrakásra, ott, ahol a folyó kisebb tavacsává szélesedett. Napokon át szorgoskodott, mire a gallyakat és a fűszálakat sárral összetapasztva valódi kis hódvárat épített a folyókanyar közepén.

A hímhez hamarosan csatlakozott egy nőstény hód is, és kisvártatva három hódcsemetével gyarapodtak. Olga és Valdo egész nyáron együtt játszadoztak a kicsinyekkel. A kölykök gyorsan felcseperedtek, ám a szülők és a gyere-

kek továbbra is együtt éltek a hódvárban, amelyet folyamatosan bővítettek.

Most azonban a jég körbezárta az otthonukat, és Olga azon töprengett, hogy a család vajon még mindig ott él-e, vagy – a ludakhoz hasonlóan – elvándorolt délebbre.

Cod kiabálása rángatta vissza a lányt a valóságba.

– Helyet! Vigyázz! El onnan!

A révész heves mozdulatokkal irányította Olgát, mire ő hátrébb is húzódott néhány lépéssel. A falubeli gyerekek

a Fancsali gúnynevet aggatták a mindig rosszkedvű, mogorva révészre. „Olyan, mint egy fekete lámpás egy esős éjszakán” – jellemezte az egyikük. A csontsovány Fancsali valóban olyan hórihorgas és görnyedt volt, mint egy utcai lámpaoszlop, hosszú, ősz haja zsíros tincsekké tapadt össze, arca ólomszürke színű volt. „Olyan, mint egy sírkő” – dohogott olykor Olga nagymamája, miközben köszönés nélkül kiszállt a tutajából.

A révész motyogva szitkozódott az egész út alatt, amíg

a folyót átszelték. A folyó embereire jellemzően elharapva, zárt szájjal formálta a szavakat, de Olga értette, amit motyogott: buggyantnak nevezte őt.

– Annyi év elteltével még mindig a móló szélén várakozik ez a buggyant lány!

Pedig Olga nagyon is jól tudta, hova kell állnia, mikor a tutaj kiköt a parton. Csak gondolatban kicsit elkalandozott: a hódokon járt az esze. Leszegett fejjel mondott köszönetet, miközben kiszállt a tutajból.

Azelőtt ilyenkor boldogan vágott át az erdőn. De az erdőnek már híre-hamva sem volt, így Olga az érintetlen havon ballagott keresztül.

Ha a fák még mindig ott lettek volna a helyükön, üregi és mezei nyulak, mókusok, hollók és rókák lábnyomai jelezték volna a hóban az állatok útvonalát, és makkokból, falevelekből, gallyakból álló ösvény szolgált volna arra, hogy gyorsan és száraz lábbal vág hasson át az erdőn.

Így azonban minden egyes lépésnél elsüllyedt a mély hóban, és zsonglőröket is meghazudtoló ügyességgel kellett volna bírnia, hogy ki ne borítsa a kosárból a tojásokat.

– Jaj, segítség! – kiáltott fel hirtelen, miközben teljes hosszában elterült a földön. Egy tucat tojás kigurult a kosarából a hóra. Olga a földön fekvé nyülkált utánuk. Sikertelenül elérni az elsőt, majd a másodikat, a harmadikat... Még mindig a hóban elterülve igyekezett begyűjteni a negyediket, de kinyújtott kezét félúton megállította a levegőben: a tojás egy friss lábnyom kellős közepén pihent. Valaki járt arra, és egy csapást hagyott maga után a hóban.

„A folyó felé ment – állapította meg Olga, és furdalni kezdte a kíváncsiság. – Lehet, hogy az erdőben akart menedéket keresni, és mikor látta, hogy kivágták a fákat, továbbment. Hm... Meglehetősen különös.” Szíve szerint követte volna a nyomokat, de nem volt rá ideje. Összeszed-

te a szétgurult tojásokat, lesöpörgette kabátjáról a havat, nyaka körül megigazította a sálát, és folytatta útját a falu felé.

Már nem volt olyan fáradt, vagy legalábbis úgy érezte, mintha hirtelen erőre kapott volna. A titokzatos lábnymokon gondolkodott, és azon morfondírozott, vajon ki járhatott arra.

Mikor beért a faluba, meghökkent, hogy milyen hamar odaért Balicóba.

– Végre valahára! – kiáltozták az emberek, akik már jó ideje türelmetlenül vártak a téren a tojásokra.

– Hatot nekem!

– Nekem tizenkettőt!

– Merre kószáltál?

– Már későre jár!

– Mit gondolsz, mikor fogom megfőzni az ebédet, ha ilyenkor érsz ide?

A késése miatt zsörtölődők közül Reda asszony volt a legundokabb.

– Kövérebbnek tűnsz, már ha lehet egyáltalán használni a „kövér” szót egy papírvékony lányra – csipkelődött, miközben tetőtől talpig végigmérte Olgát.

– Az újságpapírok miatt – felelte a lány, s azzal előhúzott a kabátja alól néhány összehajtogatott újságpapírt, mely arra szolgált, hogy becsomagolja a tojásokat, valamint hogy melegen tartsa őket az út során.

Reda asszony felsóhajtott.

– Nekem nyolc tojás jár. – Nyújtotta a kezét türelmetlenül. Abban a pillanatban egy kisfiú Olgára mutatott, és felkiáltott:

– A papírlány!

A többi kölyöknek elkerekedett a szeme, és kitört belőlük a nevetés.

– A papírlány! – kurjongattak egymás szavába vágva. – Tényleg te vagy az!

Olga Pappel néhány hónappal korábban mesélt egy történetet, melynek a főszereplője egy papírlány volt, akit ugyancsak Olgának hívtak. A papírlány tízévesen indult útnak, hogy megkeresse a varázslónőt, akit meg akart kérni, hogy változtassa őt igazi, hús-vér kislánnyá. Hosszú és roppant kalandos utazásban volt része, mire odaért a varázslónőhöz.

– Hosszú utat tettél meg idáig. Olgának hívnak, nagyon soványnak tűnsz, és papírból, sőt, újságpapírból vagy, úgy-hogy minden bizonytal te vagy a papírlány! – állapította meg egy kisfiú. Reda asszony kajánul mosolygott.

– Ha ne adj’ isten kiderül, hogy a történeteid valóban igazak, még a végén izgulhatunk, nehogy egy emberevő szörnyről szóljon a következő, mert akkor aztán ítéletnapig álldogálhatunk itt a tojásra várva – gúnyolódott, miközben a kosarába pakolta a tojásokat. A többiek hasukat fogták a nevetéstől. Majdnem mindenki.

Kissé elkülönülve, komoran várt a sorára Erisina Casol, vagy ahogy mindenki hívta: Casolina. Jóraivaló asszony volt, és habár termete egy ökrös szekérével vetekedett, légies kecsesség jellemezte, és szerfelett kedves volt. Kifinomultsága és bájossága mindenben kitűnt: arca rózsás, mosolya visszafogott és illedelmes volt, remekbe szabott ruhái tökéletesen illettek rá, és meglepő könnyedséggel tipegett túsarkú cipőjében.

Szerette Olgát, és kedvelte a történeteit, ugyanis gyakran idéztek fel benne olyan eseményeket, melyek így vagy úgy a számára is ismerősek voltak. Ilyenkor hullámokban törtek fel az emlékei. Boldogan kiáltott fel: „Emlégszem! Emlégszem!” – majd izgatottan belefogott egy-egy múltbéli kalandja felidézésébe.

Casolina a harmadik férje miatt költözött Balicóba, ám az a semmirekellő alak nem sokkal a megérkezésük után továbbállt egy fiatalabb hölgygel, őt pedig itt hagyta egyedül egy idegen országban, amelynek szegény Casolina még a nyelvét sem értette. Egy távoli – állítása szerint – csodaszép országból jött, ahol otthagyta legközelebbi szeretteit. Éveken át gyötörte a sötét búskomorság, amely megfosztotta őt bájos mosolyától és az életkedvétől. Ha valaki megkérdezte, hogy miért nem tér haza, üveges tekintettel bámult rá.

„Alighanem elfelejtette a hazavezető utat” – vélték az emberek. De tévedtek: Casolina szomorú volt ugyan, de egyszersmind igazi harcos amazon, aki egyre csak azt hajtogatta: „A jövő előttünk fan, nem mököttünk.”

Casolina mindig előre tekintett, és ahogy teltek-múltak az évek, makacs kitartásával viselkedésével, a barátok segítségével és Olga történeteinek hála megtalálta helyét Balicóban. Ráadásul egy napon egy Bambu nevű kiskutya visszacsempészte életébe a fényt.

– Ez az öné – szólt Olga, és átnyújtotta a tojáscsomagot. Bambu a hátsó lábára támaszkodva felágaskodott, hogy megszagolja a csomag tartalmát, Olga pedig megsimogatta a buksiját.

– Köszönöm! Piztos nem folt könnyű eljőnnöd ma éppen a naty hafazásban – felelte furcsa kiejtésével Casolina. – Natyon pátor faty és kedfes, hoty állalkoztál rá, hoty elhozd nekünk a tojásokat.

– Nincs már erdő – ingatta a fejét Olga szomorúan.

– Iken, tutom. És már ösfény sincs. Szomorú. De mit lehet tenni? Kell a fa a kályhákpa, mek a pútorokhoz, nem? Esz ellen nem lehet harcolni. Mek ellenük sem lehet harcolni. . . – állapította meg azokra célozva, akik már éppen távolodóban voltak szatyrukban a tojásokkal. – Ne is törődj felük! Te nem faty papírlány, te Olga Papel faty! A papírlány haza-

tért a hety tetejére épült falujába. Pedik nem is lehet rossz papírlánynak lenni, nem ikaz? Párcsak én is olyan fékony lennék, mint egy papírlap. Nem petik ilyen vaskos, mint ety töpptonnás anyahajó! – kacarászott a maga rendkívül kellemes, gurgulázó hangján, mely mindig a patakmeder kavicsainak görgését juttatta az ember eszébe. – Mikor majd új történetet montasz, ugye engem is mekemplítesz benne? – kérdezte, mielőtt elköszönt volna.

Olga mosolyogva bólintott, mire Casolina csókot lehelt az arcára.

A tér szép lassan kiürült. Olga a maradék újságpapírral betakargatta a tojásokat, és útnak indult a kosarával. Még másoknak is el kellett juttatnia a rendelésüket.